

Nieuw: educatief lesprogramma bij het Oranjehotel

Tussen 1940 en 1945 hielden de Duitse bezetters in het Oranjehotel in Scheveningen ruim 25.000 mensen gevangen voor verhoor en berechting. In september opende het Nationaal Monument Oranjehotel, een herinneringscentrum en tentoonstelling. Namens ProDemos maakte Menno Woudt een educatief programma in het Oranjehotel voor middelbare scholieren.

VERZETSSTRIJDERS EN MEER

Menno legt uit wat er zo bijzonder is aan dit programma: 'Het Oranjehotel is één van de weinige plekken in Nederland waar je nog op de plek zelf kunt ervaren hoe het leven van een gevangene er in die tijd moet hebben uitgezien.' Cel 601, de dodencel, is bijvoorbeeld nog steeds in oorspronkelijke staat te zien.

In het Oranjehotel zaten mensen uit alle hoeken van Nederland die de Duitse wetten hadden overtreden. Dit waren veelal verzetsstrijders, maar ook Joden, Jehova's getuigen en communisten. Een bekend voorbeeld is de 'Soldaat van

Oranje' Erik Hazelhoff Roelfzema. Menno vertelt hoe hij in het lesprogramma de heftige geschiedenis van het Oranjehotel koppelt aan de tijd van nu: 'Het programma gaat over de rechtsstaat,

maar juist ook over het ontbreken daarvan. Leerlingen komen er tijdens het educatieve programma achter wat er gebeurt als bepaalde vrijheden je worden ontnomen.'

In het Oranjehotel zaten mensen uit alle hoeken van Nederland die de Duitse wetten hadden overtreden.

MORRELEN AAN DE RECHTSSTAAT

‘Dagboeken, borduursels en foto’s vormden de basis van het programma,’ vertelt Menno. Leerlingen krijgen bij binnenkomst eerst een introductiefilmje te zien. Dit vertelt het verhaal van het Oranjehotel vanuit het oogpunt van een jongen die in de gevangenis zat.

Daarna spelen de leerlingen het spel *Het (recht)staat of valt*, waarin ze ontdekken welke rechten gedurende de oorlog door de Duitse bezetter werden ontnomen.

‘Het is niet vanzelfsprekend dat je in vrijheid leeft.’

Menno bedacht een rechtopstaand bord met ongeveer 40 pinnen die elk een ander recht voorstellen. Bovenop deze rechten ligt een schijf: de rechtsstaat. Elke keer als een leerling een pin en dus een recht uit het bord trekt, valt de rechtsstaat een klein beetje verder naar beneden. Menno: ‘Aan de hand van voorbeelden zie je dat de rechtsstaat langzaam instortte. Je mocht bijvoorbeeld niet langer ‘Leve de koningin!’ roepen, maar ook niet meer naar de bioscoop als je Joods was.’ Zo zien leerlingen dat de rechtsstaat een geheel is: zowel de kleine als de grote vrijheidsbeperkingen hebben impact.

NIET VANZELFSPREKEND

Wat Menno belangrijk vindt om mee te geven aan scholieren? ‘Hoe bijzonder het is dat je in vrijheid leeft.’ Hij hoopt scholieren de waarde, maar ook de kwetsbaarheid van de rechtsstaat te laten ervaren: ‘Het is niet vanzelfsprekend dat je in vrijheid leeft.’

Collegereeks Media en Politiek

Politiek en media: ze kunnen niet zonder elkaar. Wat heeft een politicus eraan als zijn/haar opvattingen niet door de media worden verspreid? Waar zouden media zijn zonder kijkers/lezers en zonder berichtgeving over politiek en maatschappelijk verzet? En wat zou een democratie zijn zonder zichtbare en transparante politiek en vrije pers?

In de collegereeks Media en Politiek staat het belang van een vrije en onafhankelijke pers voor de democratie centraal. Vanuit deze invalshoek onder-

zoeken we in vier colleges de verwevenheid van politiek en media. Het gaat over controle van de macht, over beeldvorming en diversiteit, over maken en breken, over beïnvloeding en onafhankelijkheid, betrouwbaarheid en media-wijsheid.

Bij het ter perse gaan van deze nieuwsbrief waren we nog in overleg met verschillende sprekers over de precieze data van de colleges. Kijk daarom op prodemos.nl/mediaenpolitiek om te zien wanneer de colleges plaatsvinden en wie ze geven.

Nieuw: Politics in the Netherlands

Nieuw in onze webshop is de brochure *Politics in the Netherlands*, een Engelstalige brochure voor wie op zoek is naar een grondige en bondige uitleg over de belangrijkste onderdelen van de Nederlandse staatsinrichting. In dertig pagina’s wordt de lezer meegenomen langs onder andere de verschillende bestuurslagen, wetgevingsprocedures en het formatieproces. Ook Prinsjesdag, de koninklijke familie en verschillende adviesorganen passeren de revue. De brochure is gratis te bestellen in onze webshop.

prodemos.nl/webshop

